

آشنایی با جایزه ملی کیفیت ایران

در جهان امروز، همگام با تحولات و تغییرات شگرفی که در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی و تکنولوژیک رخ می‌دهد، تحولات عمیقی نیز در زمینه سیستم‌های نوین مدیریتی اتفاق می‌افتد و دیدگاه‌های کاملاً متفاوتی نسبت به گذشته بر مدیریت سازمان‌ها حاکم می‌گردد. از جمله مفاهیم جدیدی که امروزه در بسیاری از کشورهای جهان، جایگاه قابل توجهی پیدا نموده است، سازماندهی نوعی مدل‌های سرآمدی کسب و کار (Business Excellence) و جوایز ملی کیفیت (National Quality Award) است که بر اساس آن، سازمان‌ها و بنگاه‌های مختلف مورد ارزیابی و مقایسه قرار گرفته و با ایجاد فضای رقابتی، حرکت به سمت بهبود و ارتقاء در آنها تقویت می‌شود. این جوایز در صورتی که به درستی به کار گرفته شوند، ابزارهای کارآمدی هستند که می‌توانند مفاهیم و ارزش‌های سازمانی، تدوین و اجرای برنامه‌های استراتژیک، به‌کارگیری روش‌های خودارزیابی، یادگیری سازمانی و بهبود مداوم را در سازمان‌ها نهادینه نموده و امکان شناسایی بهترین فرآیندها و انجام بهینه‌کاوی (Benchmarking) را فراهم سازند. در فرآیند جهانی شدن، بنگاه‌ها و سازمان‌های کشورمان ناگزیر از همسو شدن با رخدادهای جهانی می‌باشند، از این‌رو برقراری جوایز مشابه در سطح کشور اجتناب‌ناپذیر

است. لذا در یکصد و دومین اجلاس شورای عالی استاندارد، طراحی جایزه ملی کیفیت ایران (INQA) و برگزاری مراسم اعطای آن به مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران واگذار گردید. این جایزه در روز ۱۸ آبان هر سال که روز ملی کیفیت نامگذاری شده است، توسط ریاست محترم جمهوری به برترین سازمان‌های ایرانی حائز شرایط که در زمینه ارتقاء کیفیت و سرآمدی فعالیت‌های چشمگیری را انجام دهند، اعطا می‌گردد.

سافتار و معیارهای ارزیابی جایزه

مدل جایزه ملی کیفیت ایران با الگوگیری از آخرین ویرایش مدل سرآمدی کسب و کار بنیاد مدیریت کیفیت اروپا (EFQM) طرح‌ریزی شده است. این مدل از ۹ معیار اصلی ارزیابی تشکیل شده که پنج معیار اول تحت عنوان «توانمندسازها» و چهار معیار دوم تحت عنوان «نتایج» سازماندهی شده است. معیارهای توانمندساز (رهبری، خط‌مشی و استراتژی، منابع انسانی، شراکت‌ها و منابع، فرآیندها) بررسی می‌نمایند که سازمان چه کارهایی را انجام می‌دهد و معیارهای نتایج (نتایج مشتریان، نتایج منابع انسانی، نتایج جامعه، نتایج کلیدی عملکرد) نیز به دنبال آن هستند که بررسی نمایند سازمان به چه دستورها و نتایجی نایل گشته است. همچنین مدل INQA بر هشت ارزش بنیادین سرآمدی استوار است که عبارتند از: نتیجه‌گرایی، مشتری‌مداری، رهبری و ثبات در

مقاصد، مدیریت بر اساس فرآیندها و واقعیات، مشارکت و توسعه منابع انسانی، یادگیری، نوآوری و بهبود مداوم، توسعه شراکت‌ها و مسئولیت‌های اجتماعی.

ارکان و تشکیلات جایزه

ارکان جایزه ملی کیفیت ایران عبارت است از: شورای سیاستگذاری، کمیته فنی و دبیرخانه جایزه. شایان ذکر است شورای سیاستگذاری، مسئولیت نظارت عالی بر حسن انجام فرآیند اعطاء جایزه را بر عهده داشته و دبیر شورای استاندارد وزارت نیرو (مدیرکل دفتر تحقیقات و توسعه فن‌آوری) به عنوان نماینده تام‌الاختیار این وزارت، در شورای مذکور عضویت دارد.

سطوح سرآمدی جایزه

سطوح سرآمدی جایزه، میزان موفقیت بنگاه‌ها را در دستیابی به سرآمدی نشان می‌دهد که عبارتند از: الف - برندگان جایزه که شامل سه سطح تندیس زرین، تندیس سیمین و تندیس بلورین است. ب - تقدیرنامه اشتها در سرآمدی (در سال ۸۲، شرکت مهندسیین مشاور مهاب قدس موفق به دریافت آن شد). پ - گواهی‌نامه اهتمام به سرآمدی. پایگاه اینترنتی: <http://www.inqa.org>